

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

 Z mesecem marcijem poteče naročnikom četrtnikom naročilo. Prosimo torej, naj se podvzajo nadalješnjo naročnino doposlati, da se jim določiljanje lista ne pretrga ali ustavi. List stane do 1. julija 80 kr., do 1. oktobra 1 fl. 60 kr. in do konca leta 2 fl. 20 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštnih nakaznicah.

Upravištvu.

Nedelja pa drž. zbor.

Kedar je koli v drž. zboru govorjenje o nedelji, vselej nam sili misel v pero: Čemú se bavi ta, posvetni zbor z nedeljo, s praznikom sv. krščanske vere?

Resnica, čez njo ima le sv. cerkev pravico in da si jemlje država čez njo pravico, to ni več pravica. Kaj pa cerkev misli o nedelji, to stoji že črno na belem v njenih postavnih bukvah: „Posvečuj nedeljo!“ Kdor še je tedaj pravi ud sv. cerkve ali kdor je sploh še kristijan, njemu je na postavi sv. cerkve dovolj in ni mu treba v tem nobene druge postave.

Tako je tudi bilo do najnovejših časov. Ali odkar so liberalne ali kar je eno, brezverne misli napolnile nekaterim ljudem glave, zvlekli so tudi nedeljo v posvetne zборе ter jo vkovali v svoje postave, to pa na največjo škodo posvečevanju nedelje. Ravno v državnem zboru so bili namreč svoje dni sklenili postaviti, vsled katere se nikomur ne brani, naj stori, kar mu drago, tudi v nedeljo; edino pri cerkvi med glavno službo božjo prepoveduje ona postava delo, ki napravlja kak trušč. Vsako drugo in povsodi drugje je delo prosto tudi v nedeljo.

Lehko se vidi, da je taka postava na kvar posvečevanju nedelje in da še ljudi le vabi, če tudi more biti zoper voljo mož, ki so bili te postave krivi, na oskrunjenje nedelje. Nasledki tudi niso izostali. Nekateri, izlasti posestniki tovaren so silili svoje delalce tudi o nedeljah na delo in drugi obrtniki, veliki nič manj, ka-

kor mali, storili so isto. Tako pa je prišlo, da že pri teh ljudéh ni bilo nič več razločka, kakor v delalnih dneh, tako so tudi v nedeljah delali. Za dolžnosti kristijana, za potrebni počinek, za blagor družine in sploh za vse, kar še blaži človeka, niso našli več časa. Kolikor pa so ga našli, tega so obrnili po svojem nagnenju, torej v hudobije.

Preveč je nazadnje le-téh postalo. Gospoda, ki jih je hoté ali nehoté postala kriva, videla je jih, menimo, že sama, a odpraviti jih ni umela ali pa ni hotela. Stoprvo sedanji, konservativni večini drž. zbora je bilo volje dovolj ter je segla v to sršenje gnezdo, toda storila je to prerahlo, kajti sklenila je le postaviti, po kateri mora nedelja ostati delalcem — za počinek.

Da taka postava ne popravi več tega, kar je prejšnja skazila, to je jasno. Ona je delala v roke oskrunjenju nedelje, ta pa omogoči delalcu samo, da si opoči, nič druga. Prejšnja je pohujšala ljudi, ta pa jih ni vzboljšala. Največ, kar je storila, je to, da storé vsled nje taki, ki se še niso popolnem spridili, lahko svoje kršč. dolžnosti.

Veliko to ni, vse eno bôde pa nekaterim še to v oči in le ti storé sedaj vse za to, da prevržejo ali vsaj skrečijo to postaviti tako, da še velja kaj samo na papirju.

Blizu to namerjava dunajski poslanec, dr. Menger z nasvetom, ki leži sedaj v rokah drž. poslancev. Ako obvelja njegov nasvet, mora se delo ob nedeljah pretrgati samo v to varnah, drugod pa ne. No, v tovarnah vedó pa že sedaj najti potov, da se tudi v njih ne pretrguje delo. Tako pa smo potlej kmalu na starem tiru.

Na srečo pa v onem odseku poslancev. ki pretresuje ta nasvet, nima liberalna gospoda večine in zato je vse upanje, da možu ne obvelja njegova volja. Kakor slišimo, je večina tega odbora za to, da se dr. Mengerjev nasvet zavže ter ostane vse pri stari postavi.

Od te strani po takem ni strahú, to se pravi, kakor še stojé sedaj reči v drž. zboru, ali doklej še bode večina v drž. zboru konservativna, torej še kolikor, toliko katoliška? Par poslancev, kakor tovej na Koroškem, naj še izgubimo, bode pa po njej in začne se poprejšnji liberalni dirindej, na škodo ne samo praznovanju nedelje, ampak celi krščanski veri, vsemu, kar še drži človeka po koncu ter vam že ne postane dvénoga zverina.

Sreča za-nj, kdor ne učaka več tega kónca!

„Črna vojska“, nje namen in sestava.

(Dalje.)

Kdo se bo jemal za spopolnjevanje nje stalne vojske in brambovcev? — Črnovojniki jemali se bodo takrat za spopolnjevanje redne vojske, kedar bi dopolnilna rezerva temu namenu več ne zadostovala, ali pa ko bi se morali brambovci na bojno število pomnožiti.

Kar bo toraj za dopolnjevanje ljudi potreba, jemali se bodo iz prvega nabora črne vojske in to iz raznih vrst orožja. Iz vsake vrste orožja (pešci, konjiki, topničarji, ženisti, pionirji itd.) se bodo pobirali najmlajši razredi.

Za izjemno nadomestovanje stalne vojske, brambovcev ali vojne mornarice se bodo torej jemali: 1. Taki vojaško izobraženi, ki so šli iz družinskih ali drugih razmer predčasno na odpust in so bili ves čas v razvidništvu nadomestovalne rezerve. 2. Taki, ki so bili po dokončani vojaški službi in vojske odpuščeni. 3. Taki, ki so bili potrjeni, pa so bili zaradi družbinskih razmer začasno oproščeni ali pa prezgodaj odpuščeni. Vsi taki so v prvi vrsti namenjeni za nadomeščevanje ali spopolnjevanje nastalih vrzeli v redni vojski do konca tistega leta, v katerem dopolnijo svoj 34. rojstni dan. Razven teh se bodo pa še jemali za spopolnjevanje stalne vojske: vsi tisti, ki so bili pred časom oproščeni ali odpuščeni, vsi po 19 let stari, ki niso še naboru podvrženi; dalje vsi tisti, ki so bili pri poslednjem naboru z opombo zvrženi: „sedaj nesposoben“, kakor tudi taki, ki so bili pred letošnjimi (1887) vojaškimi nabori iz nabornega zapisnika kot za vedno nesposobni izbrisani, dokler še niso po 32 let stari. Trije poslednji razredje porabili se bodo tudi lahko za druge črnovojniške namene.

Vsi za spopolnjevanje določeni črnovojniki odposlali se bodo takoj tjekaj, kjer jih bo potreba. Rabili se bodo navadno le v domačih vojnih oddelkih.

Ali ima črna vojska uniformo (vojaško obleko)? — Po sedanjih določbah črne vojske splošno ne mislijo v uniformo vtakniti. Tisti črnovojniki pa, ki pridejo k redni vojski, nosili bodo dotično uniformo, kar se vendar

samo po sebi razume. Drugi črnovojniki, posebno pa tisti oddelki, ki se bodo rabili za pomožna dela v vojski, bodo pa uniformo le v toliko dobili, kolikor bo to mogoče. Ostali črnovojniki nosili bodo svojo lastno obleko in bodo za to na dan po 10 kr. odškodnine dobivali.

Podčastniki in peddesetniki črnovojniških oddelkov nosili bodo vojaška častna znamenja (zvezde) na kolirju svoje civilne suknje, če bi ne dobili vojaške obleke. Podčastniki dobili bodo tudi v civilni obleki bajonet s portéepejem.

Moštvo črne vojske nosilo bo, če ne bo imelo uniforme, ob levi roki črno-rmenno obvezo, na kateri bo napisana številka črnovojniškega oddelka. Ta obveza bode moštvu podelila vojaški značaj in ga bo postavila pod mednarodno varstvo in obrambo. Če bi se črnovojniki v razne uniforme vtaknili, so tako sestaviti, da so kompanije ali vsaj čete enakomerno opravljene. Nadziralni podčastniki dobé vojaške kape.

Ali bo črna vojska oborožena? — Bo, in sicer z orožjem stareje vrste, kolikor se ga še nahaja po založiščih. Tornistre in druge za vojsko potrebne reči dale se ji bodo pa le v tolikošnji meri, kolikor bo to mogoče. Vsak črnovojnik dobil bo ob enem tudi svoj legiti-macijski listek v ploščevinastem medalijonu spravljen, na katerem bo napisano njegovo ime in značaj. Ta medalijon nosil se bo na vrivici okoli vratú in ima tudi namen, črnovojnika obvarovati pred brezozirnim ravnanjem, če bi prišel sovražniku v roke. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

O ječmenu.

V naši dobi nima kmetovalec ravno veliko na izbiro, kaj da naj seje, saj nima skoro nobeno žito več prave ali vsaj stanovitne cene nima nobeno teh žit, kar jih sejemo doslej.

Gotovo bi nam po takem človek ugodil, ko bi nam vedel nasvetovati žito, čegar sejanje bi vsaj kolikor, toliko še vrglo. V tem se ugiba sicer veliko a težko, da pride kdo na tako žito, ki nese povsod in vselej še kaj kmetovalcu. Tako poprek pač smemo reči, da še nese tako žito, ki se ne nahaja povsod, tedaj lep grah, dobra leča in pa — ječmen.

Dnes govorimo o ječmenu. Lep, težek, bel, trebušast ječmen najde sedaj še najbrž kupca. Na Bayarsko in posebno v Angleško bi se ga dalo spečati, ko bi ga v večji meri imeli. Kolikor se ga sedaj seje pri nas, tega še je za naše kraje premalo in ker ga pride premalo na trg, zato se tudi malo vpraša po njem.

Kupec se vé, da ne more priti iz delje po-nj, če nima upanja, da ga kupi lahko toliko,

da se mu spleča priti. Doslej pa bi ga na naših trgih ne dobil še toliko, da bi si pot plačal z vsem, kar se ga pripelje na trg. Naj se pa izvé, da se ga pripravi kje na katerem kraju v obilni meri in to še ječmena dobrih vrst ni dvoma, da pride vsako leto več kupcev po-nj.

Blago, kar se tiče žit sploh, in posebej še gledé ječmena, mora biti dobro, izvrstno. Dobro zrnje plačuje se za dobro četrtnko bolje, kakor pa srednje ali slabo zrnje. Ker se seje v naših krajih le malo ječmena, ne bilo bi slabo, ko bi se ga kmetovalci bolje poprijeli. Ako se ga poprimejo, treba si je izvoliti za setev dobro seme, tako, ki daje ječmen najboljše vrste.

Najbolje ječmenišče nahaja se dosehmál v Hani na Moravskem, vendar pa se prideluje tudi drugod, izlasti v krajih, kjer je pesa doma. Pesa pa ječmen sta si blizu tako po prsti, kakor tudi po vremenskih prigodbah. Pesa seje se poprej, za-njo pride pa čisto lahko ječmen. Kakor kaže skušnja, vrstita se pesa pa ječmen celo lahko in za oboje bode prav.

Kakor v drugih rečéh, tako so tudi pri ječmenu po drugih krajih nam naprej, v dobrem pa tudi v slabem. Prideluje se veliko in do brega ječmena in vedó vam tudi, kako se najbolje spravi v denar. Nekaj časa sem delajo se tudi pri nas poskušnje z ječmensko setvijo.

Na razstavi ječmena v Brnu je bilo lani več, blizu 20 vrst in izmed njih se je 10 vrstam prisodilo darilo. Pri razsojevanju se je gledalo na obliko, težo, tenko reso in vsebino zrnja. V tem se je pokazalo, da ste ti-le dve vrsti najbolj, hanaški in švaljirski ječmen. Njiji bi torej bilo priporočiti, kdor še jih nima.

Hanaški ječmen pa se še priporoča tem bolj, ker ima največ reči v sebi, katerih potrebuje pivarija. On se toraj tudi najložje prodaja v pivarije.

Pač je seveda treba, kdor hoče dober ječmen pridelovati, da si ne kupi samo dobre sorte, ampak da potlej tudi ravna prav s semenom, ki si ga že pridelal sam. V tem ni že dovolj, da imaš le dobro vrsto ječmena, ampak treba ti je tudi zato skrbeti, da si izbereš najbolje zrnje za setev. Ako ne storiš tega, spridi se ti po dveh, treh setvah najbolja vrsta in težko jo bode še izpoznati.

Za seme je torej izbrati tako zrnje, ki ima dobro kalilno moč v sebi in to, kolikor je možno, bodi pri vseh zrnih enako. To izpoznaš že na zrnju samem. Dobro zrno je, ako ima jasno rmeno barvo, tako, ki postaja že belkasta: konci pa ne smejo biti rdeči. Oblika zrnju bodi polna, trebušasta, koža pa tenka. Kedar zrno prerežeš, mora prerez biti močnata ne pa steklenasta. Tudi vonj ni brez vsega. Ako je vonj sveži, zdrav, blizu že oster, vendar pa še čist, tako zrnje je dobro za prodajo pa tudi

za setev. Kdor pridelal veliko in dobrega ječmena, ne bode mu težko, spraviti ga v denar.

Sejmovi. Dne 7. aprila v Ilniki, v Arnožu, v Ormožu in v Braslovčah.

Dopisi.

Iz Trnovelj pri Celju. (Nove volitve.)

Jaz mislim, da bi se lahko našel mož v naši občini, ki bi mu ne bile znane razmere, v katerih se najdemo in sicer kakošnja nevarnost da nam preti zaradi nemške, brezverske šole in pa nemškega šulvereina v Škofljivasi. Zato vas opozarjamo ravno zdaj, ker se bliža čas nove volitve in rešenja; to bode zlati čas dne 4. in 5. aprila. Ta dva dneva namreč nam je na izvoljo ali zmagati ali propasti, toda propasti, tega Bog ne daj! Zato bo pa nam treba stopiti na noge in neomahljivo trdno stati in delati na zmago. To vam je sveta dolžnost za nas vse, posebno pa, ker gre za naše nedolžne otročiče, da jih ne bomo prodali za tistih 30 srebrnikov, katere nam vsiljujejo v eno mer za nemško šolo. Naši nasprotniki so nam pač zato tako dolgo odlagali nove volitve razpisati, ker so mislili, da bode več dela ter bode mogel slovenski kmet v tem času že tudi za plug prijeti ali za marsikatero drugo delo. Ali nikar se ne dajte ostrašiti, ampak stopimo brez vsega zadržka, vsi skupno in z veseljem k novi volitvi! Naj bi se pač ne našel mož, kateri ima volilno pravico, pa bi se izgovarjal: Naj pa drugi gredó, kaj bodem hodil prazno slamo mlatit! Meni je že na ušesa prišlo, da nekateri tako govoré. Resnica, tisti pač prazno slamo mlati, ki tako misli, torej še enkrat rečem: Dragi Slovenci, nikar ne držite rok križem, kedar je treba seči za pravico in sicer za lastno, katera nam gre. Na primer, to si vsak lahko misli, ko bi oče svojemu sinu posestro izročil, pa bi ta ne smel na njem gospodariti. Tak bode vse storil, naj bi mu bilo še tako težavno, da si svojo pravico pridobi, ravno tako moramo mi vse storiti, ako hočemo na naši slovenski zemlji sami gospodarji biti. To nam bode pa čisto lahko, ako bomo vsi za enega in eden za vse delovali.

Iz spodnje Savinjske doline. (Na nemščurskih razvalinah.) [Konec.] Izvoljeni so bili enoglasno, in močje, katerim so dali občani svoje glasove, so ti-le: Hausenbihler Ivan, Toman Valent, Podpečan Andrej, Grobelnik J., Lipovšek Grega, Lednik Martin, Verden Fr., Rotnik Martin, kot odborniki za prvi razred in Šuperger Andr., Štajvor Martin, Flis Mart., Škobel Pavel, kot namestniki za prvi razred, Podpečan Martin, Fušnik Ožbalt, Cvikel Jak., Krajnc Blaž, Toman Pavel, Potočnik Franc, Voh Ivan, Kos Bošt., kot odborniki za drugi

razred in Doler Ivan, Pernovšek Jernej, Hriberšek Matija, Tkalec Matija, kot namestniki za drugi razred, Kunaj Jože, Krep Anton, Štefančič Jernej, Lednik Jurij, Teržan Ivan, Krajnc Franc, Pečnik Jakob, Semečnik Martin, kot odborniki za tretji razred in Srobočan Matevž, Kopitljar Jernej, Turnšek Ivan in Sredenšek Jurij kot namestniki za tretji razred. In ti možje so si enoglasno izvolili: Podpečana Martina, po domače Škobla, za svojega župana, čast in slava jim, živeli! S to izvolitvijo je toraj občinski zastop čisto slovenski, sami vrli možji, narodnjaki in pošteni kristjani. Da so zavedni Slovenci, to se lahko previdi še iz tega, ker so pri prvi seji sklenili že čisto slovensko uradovanje z vsemi strankami. To naj bo slavnim uradom v tem uljudno na znanje dano. Tako se bodo slovensko vse vloge oddajale in reševale. Srčno hvalo vsem možem, ki so delali za narodno sveto reč; cela Slovenija jih bode slavila in še potomci se jih bodo s ponosom spominjali; torej še enkrat čast in slava jim, živeli! Storitite tudi drugod blagi možje tako! Posnemajte vrlo Veliko Pirešico; odcepite vejo za vejo od debela nemčurstva in potem se bode tudi deblo kmalu posušilo in bode propadlo ter zginilo iznad slovenske zemlje. Le junaško se povsod dela lotite, saj gre. Ako je šlo v Veliki Pirešici, more iti povsod. Le srce junaško, brate ti moj; Delaj, govori, uči in trdno stoj; Delaj za milo majko svojo, za očetnjavo svojo; Saj delaš za se in pa za rodovino svojo.

Savinjski.

S Pake. (Šulvereinlar.) Da je mož, ki ga doslej le bolj mi poznamo za šulvereinlarja, v svojem odgovoru sam priznal, da je v ozki dotiki s šulvereinom, to radi posnamemo iz njegovih besed. Zdaj torej vé tudi slov. svet, da imamo na Paki moža, ki se ne sramuje iz umazanih rok nemšk. šulvereina jemati podpore. Kar pa še dalje govori o svoji pravici do tiste izbe in pa o drevesnici, to so iz gola besede, ki pomenijo ravno toliko, kakor nič — za nas, ki poznamo Paške razmere. Vse je, kakor po starem pregovoru: „Operi kožuh, pa ga ne omoči!“

Od Oggerske meje. Kako neumni so še tudi v naših krajih neki župani, ki dajo kaj na svojo nemščino, bodi v dokaz dopis sl. c. k. okrajnemu glavarstvu v Ljutomeru. Tega je sestavil župan, rojen v bližnjem narodnem trgu S. Učil se je v Gradcu, kot čevljar, nemščine. Glasi se tako-le: „Löblich k. k. Bezirkhauptmannschaft. Gemeinde K.... bitte Gehorsam, den A. S., Gebr zu K.... nach seine Gebort von 6 Mohnat, wurde von seine Eltern, nach Gemeinde V. übersidelt, und wurde er 49 Jahre in V. laut Abschit, wurde für V. ausgefolgt, verehlicht daselbst, Grundbesitzer in V. wurde im verweigert, von Gemeinde V. das Heimath-

recht, seine Kinder Dinstboten auszufolgen, noch zu bemerken, das die Kinder alle. in V. Geboren wurde. a bei gelegt ist Abschit den genannten und b Dinstbohtenbuch für Tochter bitte Gehorsamst löbl. Bezir-Haupt Amts zu Handen, und Dinstbotenbnch ausvolgen zu Wohlen von bestimmte Gemeinde“. — Je-li župan sam, ki tako čobodro sestavlja in piše, ali pa glavarstvo, ki take stvari povoljno rešuje, ne da svari takih oseb in jim ne svetuje, naj bi pisali slovenski, na boljsem, to ni težko pogoditi.

Iz Sobetinec. (Priporočbe vredne krompir.) Med nekaterimi leti se je od strani trgovcev mnogo sort novega krompirja po časniki priporočevalo, kako da so namreč izvrstne v okusu in rodovitosti, vendar ako se je z eno ali drugo sorto kaka poskušnja storila, obnesla se je v tem kraju tako slabo, da ni zaslužila priporočena ali pohvaljena biti. Leta 1883 bila je ravno tako tudi ena sorta krompirja po imenu „White Elephant“ to je „pozni oroslan“ zavoljo nje vsestranske dobre lastnosti jako hvaljena. Radoveden, koliko da je v tej reči resnice, naročil sem si pri trgovcu Weyringer-ju v Beču 10 gomoljev tega krompirja, da bi ga poskusil, zrezal sem ga na kosce in posadil le v srednje dobro zemljo, ter sem pridelal 320 samih velikih gomoljev. Le-te sem posadil drugo leto sopet na kosce zrezane v enako zemljo in pridelal sem od njih 6 starih vaganov samega debelega in popolnoma zdravega krompirja. Ker se mi je pa skoz tri leta zmiraj tako dobro ta krompir obnesel ter je zmiraj zdrav in tudi izvrstne dobrote, zato sem se ga tako poprijel, da zdaj le samo tega in ranega rožnega sadim, vse druge sorte sem pa opustil. Njega toraj zamorem vsakemu z najboljšo vestjo priporočiti, da bi ga v prav veliki množini saditi začel, in mislim, da bo sčasoma ravno tako pripoznanje od strani kmetovalcev našel, kakor siva ajdina, katero sem pred nekaterimi leti priporočil.

Jan. Vidovič,
župan.

Iz Brežkega okraja. Ko je grudna sneg zapadel, so našli v Šapolah nenavaden sled; rekli so, da je divjega prašiča. Ta govorica je šla med ljudi; posamezni so trdili, da so ga videli. Pred 14 dni ga pod Pleterji zasledijo fantje — lovci; pred enega pride do dveh sežnje. Ko pa ta vidi zverino, kakšna da je, je ves pogum proč. — Trdi pa, da ima prašič do treh centov. — Še parkrat ga vidijo, alj streljal ni niti eden. 22. marca ga zopet zasledijo pod Starim gradom; nek lovec ustrelil po njem dvakrat; prvikrat zgreši, drugipot zadene, ali odbije mu samo nekoliko kože in ščetin, ki si jih shrani za spomin. Tedaj je reč dognana, da je divji prašič tukaj. prenočil je na Zdolah v Malanovi leščini. Drugi dan dohajajo lovci od več krajev, ali preden ga najdejo ter ob-

stopijo, ga eden sam v leščini zasledi in prepodi. Ta dan ga še enkrat najdejo v Stergarjevih leščinah, ga sicer vidijo, tudi nad-nj vpijejo, ali streljal ni nobeden, ker so ga prej spodili, ko so lovci nastavljeni bili! Še enkrat gredo za njim čez Drenik, Slom, Ilovec proti Armeškim. Reč poročam, ker še nisem slišal, da bi divji prašič na Štajerskem se bil prikazal. Zanimalo bi nas, kje ga bodo zopet zasledili, in kako končali?

Iz Slovenskih goric. (Nemila smrt.) Mislím, da je spodobno, da se vsaj z nekaterimi besedami postavi spominek v „Slov. Gospod.“ blagemu Jakobu Frasu v Selcah. Rajni je bil cerkveni ključar fare sv. Roprta v Slov. gor., ter smo njegovo truplo položili v zemljo v sredo dne 26. prosinca 1887. Kako zelo so ga ljudje ljubili, in spoštovali, dokaz je temu silna žalost, že ko je bil neravno zbolel, potem pa tudi pri njegovem pogrebu. Že pri njegovih hiši se veliko ljudi zbere na spreved, veliko več ljudstva pa pričakuje od vseh strani pri cerkvi, tako, da je polna cerkev zbranega ljudstva pri svetih molitvah in opravilih za rajnega, in potem ga spremlja vse ljudstvo do njegovega groba. Bolezen, katera ga je napadla, se imenuje „sušica“. Vse se je skrbno in žalostno popraševalo, kako li kaj je bolniku. Bil je večkrat spreviden sv. zakramenti, izročil se je tudi posebno v varstvo Lurški Materi Božji, naj bi mu ona izprosila, ako je božja volja, še ljubo zdravje. Ker je pa božje ravnanje nezapopadljivo, zapustiti mu je bilo odločeno to solzno dolino, se ločiti od svoje žalujoče žene, in edine male hčerke. Prejel še je en den pred smrtjo presveto rešnje Telo za popotnico v večnost, in drugi dan v jutro ob 2. uri mirno v Bogu zaspi, v 40. letu svoje starosti. Rajni je bil izgleden kmetovalec, ves naroden mož, tudi naročnik „Slov. Gospodarja“. Naj bo rajni Jakob Fras s temi vrsticami krščanskim zakonskim možem, posebno gospodarjem v zgled, pa tudi še vsem drugim v blag spomin, in v molitev priporočen!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Njih veličanstvo, svitli cesar je podelil grofu Taaffeju vel. križ reda sv. Štefana, dr. pl. Dunajevskemu vel. križ. reda sv. Leopolda in dr. pl. Gautschu red železne krone I. vrste. To so imenitna odlikovanja in nam znamenje, da še zmerom stoji sedanja vlada pri svitlem cesarju v trdnem zupanju. — Na delnice nacionalne banke, tiste, ki izdaja denar, daje se tudi poslej 7% obresti. Tako hoče vlada in tudi gosposka hiša drž. zbora, poslaniška hiša pa je bila jih nastavila na 6, toliko bi jim lahko tudi bilo dovolj. —

Mestni zastop v Gradcu je vzprejel dosedanje deželno gledišče v svojo lastnino. Da-si za-nj ne dobi dežela še krajcarja, zato je ona še vendar-le na dobičku, kajti doslej je dajala za tisto vsako leto več jezer. To sedaj odpade. — Slovenci v Velikovskem okraju niso se pri zadnji volitvi poslanca v drž. zbor vdeležili; pravi se, da za to ne, ker je vlada branila duhovnikom, storiti kaj za volitve. No, da je vlada zmožna take prepovedi, to verjame človek lahko, ali da se ji duhovniki udajo, to pa ni, da človek verjame. — V mestnem zastopu v Belaku so se Nemci sprli med seboj in je vlada zato ves zastop razpustila. — Volitve, v katerih se dopolnjuje mestni zastop v Ljubljani vrše se mirno in volijo se vsi možje blizu da enoglasno, kakor jih nasvetuje volitveni (slov.) odbor. — Za mesto bode Ljubljancanom treba vode od daleč napeljati ali to stane veliko denarja; lahko si torej mislimo, da se je mestn. zastopu težko odločiti za to, toda sila je sila. — Naša država ima še nekaj Lahov ali Italijanov, njih število ni znatno v Gorici, a tem bolje je njih grlo, kajti povsod so oni prvi, tako v dež. zboru, kakor v mestnem zastopu. Kar pomenijo pri nas Nemci, to so Slovencem v Primorju Lah. Žal, da vleče tudi tam nekaj Slovencev, zato lahoni, z njimi. V novem času pa se jim stavi društvo „slov. jez“, krepko po robu. Drugače naše „slov. društvo“ v Mariboru. Le-to spi trdo. — V Trstu bi radi novo obrtno šolo, a učiti bi se bilo otrokom samo italijanski, vlada pa vendar-le odlašča začeti tako šolo, v kateri bi večini slov. otrok bilo hrustati nauk, ki ga ne umejo. — V Buzetu, hrv. mestu v Istri, so dobili Hrvati večino in so potisnili torej lahone v manjšino, ali sedaj teče že drugo leto, pa še mesto nima župana, ampak petorica (3 lahoni in 2 Hrvata) ima mestna opravila v rokah. To bje pač pravici v lice, toda gospoda v Trstu, kateri gre skrbeti za red, je v tej reči gluha. — V hrv. saboru so vzprejeli postavo, ki raztegne poslancem dobo na 5 let. Poslancu Posiloviću so zaprli vrata v sabor za 30 sej. To je čudna kazen.

Vunanje države. Slovesnosti v Berolinu so pri kraju, toda po nemških novinah je vse polno podrobnosti o njih. Da se Nemci gori v Nemčiji radi prenapnó, vemo in njim ne jemlje nihče za zlo, če se jim godi tudi takrat enako. Ali da je nekaj Nemcev pri nas, v Avstriji že bolj v Berolinu, kakor na Dunaju, to kažejo njih glasila. „D. W.“ v Celju, „M. Z.“ v Mariboru in „Tgspt.“ v Gradcu stavi še zmerom v vsakem številu „žive hraste“ — vse iz veselja nad slovesnostmi v Berolinu. — Gosposka hiša drž. zbora razpravlja sedaj načrt postave, v kateri se odpravijo nekateri paragrafi majniških postav, na korist kat. cerkvi. Da-si ta načrt še ne daje vsega, kar jej dohaja, vendar ima ve-

liko olajšav v sebi. — Meseca maja poteče doba tricesarski zvezi, Avstrije, Nemčije in Rusije, svet sedaj ugiba, je-li se bode zopet pa sklenila. Kakor je sedaj podoba, se bode. Rusija se bliža zopet bolj Avstriji in je posebno car za tako zvezo. Ruski poslanec na Dunaju, grof Lobanov biva sedaj v Petrogradu a vrne se te dni na Dunaj z lastnoročnim pismom carja do našega svitlega cesarja. — Bolgarskim regentom se ne mudi sklicati sobranja, da voli kneza. Od časa do časa izpusti pa vendar-le kako raco po svetu, da bode kmalu volitev kneza; tako tudi sedaj, ali pa se bode izvolil prejšnji knez, Aleksander ali kak drug princ, tega ne povedó bolg. regentje. No tega tudi ni treba, saj bi jim itak nihče ne verjel. — Turčija je v zadregi. Rusija terja od nje sedaj vojno odškodnino, katero ji je na dolgu, toda v kasah ima le temo. Bode ji pač gledati, da ustreže s čem drugim Rusiji, ne mara, če ne kje pri Bolgarih. — V Hennegau, belgiškem mestu, je pa na prebiri nov upor delalcev, kacic 6000 je položilo orodje ter terja vzvišanje plačila. — Francoska vlada terja 136 milijonov letos novih davkov, drž. zbor se ji ustavlja a nazadnje bode jim vendar-le seči v žep, kajti republika je draga. — V Madridu je sedaj nekaj strahú, kajti kraljici se naznanja, da se pripravlja v nekaterih provincijah ljudstvo na ustajo. Menimo, da ne bode take sile, saj ljubi ljudstvo mlado kraljico, odkar je udova, še bolj, kakor poprej. — V Rimu še ministerstvo ne stoji nič trdno, pravi se, da kmalu sopet odstopi. — General Gené je poklican iz Massauah, vlada se dela, kakor da je delal ondi zoper njeno voljo a v resnici je storil le, kar mu je bila ona velela. Po nezgodi se vé, da je noče nihče biti kriv. — Iz Kartuma izvemo veselo novico, da je kalif Abdullah izpustil vse kristijane, ki so jih bile njegove čete ujele. Sirote kristijani so sicer veliko prestali, tembolj pa so sedaj veseli, da so rešeni smrdljive ječe.

Za poduk in kratek čas.

Trije brati.

(Narodna pripovedka iz Savinjske doline.)

Zapisal Leon Storman.

(Konec.)

Drugi dan mu reče graščak, naj žene krave past.

„O, gospod“, pravi hlapec, „krave znam jaz kaj izvrstno pasti.“

Za rano zjutraj žene novi hlapec veliko čedo krav daleč za gost past. Prav židane volje je bil in z veseljem je po kravah pogledoval, kakor da bi bile vse njegove. Ne mine mnogo časa, ko pridejo po stezi mimo njega neki možje, bili so pa kupčevalci. Vstavijo

se pri pastirju in ga vprašajo, čegave da so te krave?

„Vse so moje“, jim odgovori.

„Bi jih kaj prodal?“, ga dalje prašajo.

„Zakaj ne, če dobro plačate.“

Pogodijo se za kup, bil je še precej dober; samo eno, pa najbolje suho kravo si prodajalec obdrži in naprosi kupce, da mu jo pomagajo na neko prav visoko smreko spraviti. Ko to naredijo in že tudi krave precej daleč odženejo, zdirja pastir, kolikor najhitreje je mogel, v graščino pred gospoda in kar v eni sapi hiti praviti: „Oj kaka nesreča se je zgodila, strašen vihar je vstal in je vse krave odnesel, samo ena je na neki smreki obvisela, pojdite mi pomagat, da jo doli spraviva, da bodedo imeli še vsaj eno kravo pri graščini.“

„Ali tukaj ni bilo nič takega vetra? — Tam pa bi bil še celo mene odnesel, ko bi se ne bil za nek hrast prijel.“

Gospod mu ne verjame ravno prav, pa vendar gre spravljat kravo z drevesa; ni se hotel namreč jeznega kazati.

Tretji dan mu reče graščak iti svinje past.

„Te, te znam kaj lepo pasti“, govori si hlapec in žene še enkrat tako daleč, kakor prejšnji dan krave. Pa tudi danes pridejo kupci nad svinje, katere on vse proda, samo nekaj repov in ušes si nazaj izgovori.

Kupci takoj porežejo nekaterim svinjam ušesa in repe, potem pa hitro naprej ženejo.

Pastir gre zdaj do neke mlačine in potakne rep in ušesa pravilno, kakor bi bila svinja pogreznjena v blato; tako razvrsti vsa ušesa in repe. Potem gre domu in pripoveduje graščaku, da je prišel neki pes in vse svinje v neko mlačino nagnal, da so vse potonile, samo pri nekaterih se še rep in ušesa vidijo iz blata. Laže še tudi, kako močno je že za repove vlekel, pa nič ne more vun potegniti, naj mu toraj gre gospod pomagat. On je že tako ves blaten od mučenja; — povaljal se je navlašč po blatu.

Gospod si ne pomišlja dolgo, pa gre za pastirjem in ko prideta do mlačine, zagradi z vso močjo v blato vtaknjeni rep, potegne silno, pa — — čof — na hrbet v znak tako, da so se zdaj noge tam videle, kjer je poprej glava bila.

Strašno zakolne in hudo je že bil jezen na hlapca, pa pokazati tega ni hotel, ker moral bi mu odšteti takoj 200 gld. Toraj začne tuhtati, kako bi se ga brez stroškov znebil. V tej zadevi popraša tudi svojo ženo. Ta mu svetuje, da naj gredo vsi trije drugi večer na nek most ležat, in ko bode po noči spal, vreči ga v vodo.

Zmenjeno, storjeno. Gresta toraj drugi dan gospod in gospa na neko potovanje in hlapec ju mora spremiti. Ker je bil vroči dan,

pravita gospod in gospa, da bodeta na mostu ležala, kjer je lep hlad, hlapec pa, da mora tudi zraven na strani ležati kot čuvaj.

Tako se je tudi zgodilo. Ko gospod in gospa močno zaspita, rine pa se hlapec na sredo med nju tako, da je on zdaj tam ležal, kjer je popred gospa, pa ona na kraju, kjer je hlapec ležal, ne da bi se onadva kaj zavedla.

Ko se gospod po noči prebudi misli, da še žena zraven njega leži pa tiho vpraša: „Ali ga zdaj? —“

„Le ga!“, bil je tih odgovor.

In ko bi trenil smukne mož svojo ženo pod most v vodo, da je že blizu utonila.

„Ko se potem zavé, kaj je storil, ni mogel več prikrivati svoje velike jeze. Mislil je, če imam leto dni tega človeka pri hiši, spravi me čisto ob vse, — ker me je v teh malih dneh že ob toliko ogoljufal. Plača toraj takoj še obljubljenih 200 gld. s prošnjo, naj hitro odide.

Hlapec vzame vesel še teh 200 gld. Bil je sedaj jako bogat, saj je za krave in svinje tudi veliko dobil. Prav zadovoljen domu gre in se bratoma skaže, da ni tako zabit, kakor onadva.

Kupil je zdaj lepo kmetijo, pa si namenil tudi gospodinje poiskati. Snubi graščinsko kuharico in ona se mu je udala. Napravili so potem svatbo. Na njo so tudi mene povabili in sem na njej tako pil, da imam še zdaj mokra usta.

Smešnica 13. Na kolodvoru v Celju vstopi nemčur v kupé, kjer sta sedela dva kmeta pa nek tržan, znanec tega, ki vstopi in torej istotako nemčur. „No“, vpraša ga tržan, ko se mu vsede nasproti, „kako se ti kaj dopade v Celju?“ „Lepo“, je njegov odgovor, „lepo je mesto, samo škoda, da sliši v njem človek najbolj le slovensko beljenje“. „O“, dregne kmet tovarišu, „to mora pač pravo tele biti, da se izpozna tako dobro na beljenje“.

Razne stvari.

(Potrjenje.) Svitli cesar so potrdili g. Petra Mesarca, vel. posestnika v Št. Jurju v slov. gor., za načelnika, g. Antona Vogrina, posestnika v Spodnjem Porčiču, pa za njegovega namestnika v okr. zastopu Št. Lenarskem.

(Drž. zbor.) G. dr. Karol Gelingsheim c. kr. pristav pri okr. sodniji v Kozjem, je ravnokar razposlal svoj program volilec mest Celje in Brežice in trgov Laško, Žalec, Vransko, Mozirje, Rečica, Gornjigrad, Ljubno, Št. Jurij pri Celju in Kozje. V njem ima toliko lepih misli in obljub, toda treznih, da ne bode volilec težko izvoliti si ga za drž. poslanca. Ako bode mogoče, prinesemo njegov program v prihodnjem listu, sicer pa ga dobé volilci sami na dom.

(Jour fix.) V nedeljo je g. dr. Janko Srnce govoril v čitalnici v Mariboru o družini, o pogojih in uplivih na nje življenje. Govor, po besedi in vsebini izvrsten, našel je pri poslušalcih sočutno mesto. Prihodnjo nedeljo govori g. prof. J. Košan „o stanju ženstva v slov. pripovednih pesmah“. Ta govor bode letos zadnji v postnem času in ni dvoma, da napolni s poslušalci prostorije čitalnice.

(Vabilo.) Cesarjevič Rudolfovo sadjejsko društvo za Spod. Štajar bode dne 17. aprila t. l. imelo v Št. Jurju svoj redni občni zbor, t. j. na belo nedeljo popoldne v šolskem poslopju. Obravnava: 1. Poročilo ravnateljstva 2. Govor o sadjereji g. Franc Praprotnika, nadučitelja pri D. M. v Puščavi. 3. Volitev novega odbora. 4. Nasveti in predlogi. Med udeležnike bodo se tudi pri tej priložnosti brezplačno delili divjaki in cepiči. K obilni udeležbi vabi ravnateljstvo. V. Jarc. tajnik.

(Mariborska podružnica) družbe sv. Cirila in Metoda imela bode svoj redni občni zbor dne 31. sušca t. l. na večer točno ob 8. uri v čitalnični dvorani. Dnevni red: 1) Poročilo predsednika in blagajnika; 2) Volitev novega odbora. Odbor.

(Vmirovljenje.) Č. g. dr. Fr. Žager, profesor veronauka na c. kr. gimnaziji v Mariboru, je stopil v stalni pokoj.

(Okr. štipendija.) Celjski okraj oddaja vsako leto štipendijo v znesku 120 gld. učencu, ki hoče iti na vinorejsko šolo pri Mariboru. Letos pa se je samo eden prošnjik za njo oglašil pa še ta je ni dobil, ker je preveč že v letih. Kaj je krivo, da se nihče ne oglasi? Načelnik, g. Fr. Stiger, zatrjuje sicer, da se je razpis štipendije v „najširnejih krogih“ razglasil, ali če misli, da je razglas v „D. W.“ že tisto v „najširjih krogih“, moti se mož, ali pa hoče druge motiti. Naj razglasi razpis štipendije v listih, ki pridejo v resnici v najširje kroge, bode pa videl, da ne bode razpis zastoj.

(XXII. redni veliki zbor) „Matice Slovenske“ bode v sredo dne 13. aprila 1887. ob 4. uri popoldne v dvorani ljubljanske čitalnice.

(Lep denar.) Kakor kaže račun okr. zastopa v Celju, prejelo se je v njem lani gld. 44.404·82½ in izdalo gld. 43.667·37½. Samo okrajne doklade so prinesle gld. 33.268·10, na dolgu pa jih je še za gld. 5372·03. No sedaj vemo, zakaj so davki leto za letom višji.

(Redni vel. zbor.) Podružnica celjske okolice v dež. pomočnem društvu štajarskih gospá ima dne 4. aprila velik občni zbor v Žalcu. Vrší se ob pol treh v gostilni „Pri kroni“ in je vzpored, kakor je pri takem zboru v navadi.

(Požar.) O naboru vojaških novincev se je uni teden unel v Ljutomeru ogenj v gostil-

nici g. I. Vaupotiča. Sumi se, da so ga fantje, ki so bili pri naboru, krivi. Zadnja poslopja so zgorela, drugo se je srečno ubranilo.

(Divji prašič.) Prašič, o katerem je v dopisu iz Braškega okraja govorjenje, je menda ravno tisti, ki so ga pred kratkim pri Rogatcu ustrelili. Kupil ga je nek Mariborski mesar in je napravil z njim, kakor se pravi, terno.

(Nesreča.) Otroka Mice Vraz v Zavrhu pri sv. Rupertu v slov. goricah sta gredoč iz vinograda zdrknila s steze v jarek ter oba v njem utonila.

(Bela žena.) Gosp. Fr. Auditor, notarski uradnik v Mariboru, je bil zadnjo nedeljo v Kamnici a zadel ga je tam še v krčmi mrtud. Peljali so ga domov, toda že na potu je izdihnil svojo dušo. Bog se usmili njegove duše!

(Casino.) Kar smo v zadnjem številu poročali o casinarijih v Celju, to velja tudi za Maribor. Zadnji ponedeljek so imeli tu društveno zabavo. Pri njej se je bojda plesalo, da se jim je le izpod pet kadilo. Taki so vam ti — kristijani, potlej pa se vam jezijo, ako ne drži noben pošten duhovnik z njimi.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Jože Tombah, nadžupnik in dekan v Rogatcu je postal kn. šk. duh. svetovalec, č. g. Anton Wamberger, doslej kaplan na Bizeljskem pa duh. pastir v posilni delalnici v Messendorfu pri Gradcu.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali
čč. gg. Černko Marko 22 fl., Dr. Feuš 10 fl.,
Irgl 5 fl., Hudovernik 3 fl., Mikuš Val. 1 fl.,
Ostrožnik Ant. 1 fl.

Loterijske številke:

V Trstn 26. marcija 1887: 27, 9, 84, 38, 43
V Lincu „ „ 28, 18, 17, 90, 76

Prihoduje srečkanje 2. aprila 1887.

Poslano.

V lekarni pri „Zamorcu“

na Dunaju, Tüchlauben 27

se dobijo vse zdravilne specialitete in zdravila vsaki dan po pošti. 10—24.

Vabilo

na naročbo in prošnja.

„Zgodovina pedagogije“, ki se tiska v „Učiteljskem Tovarišu“, izide v posebni knjižici, ki bo stala 70 kr. Dovoljujem si vabiti, da bi si jo naročili gg. učitelji in šolski prijatelji. Pri tej priliki prosim, da bi mi oni gospodje, ki so dobili od mene kako knjigo na ogled, vrniti jo blagovolili na moje stroške, ako jo obdržati ne nameravajo.

V Krškem, 10. marca 1887.

3 3

Ivan Lapajne.

Bukve božje v naravi.

Te bukve se dobé v prijetni besedi in snažni obliki za revnih 45 kr. s pošto vred vedno v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Vredne so svojega denarja.

Mihael R., 43 let star posestnik vino-
grada v Posruku, okraja
Mariborskega, je od 25. februvarija zginil. Na
desni nogi je kruljav. Kdor ga najde, dobi
dobro plačilo. 2-3

Najboljše deteljno seme

štajersko in lucernsko, garantirano z
največjo kaljivostjo in brez spredenca,
kakor tudi raznovrstna travna in pe-
sina semena se dobivajo pri

Josip Širci

Žavcu. (Sachsenfeld.) 3—3

Gasilnice

vsakovrstne velikosti in stroja, s pristop-
nimi ventili, najizvrstnejše delane, in ve-
like moči za brizganje, prilične srenjam,
mestom, trgom in njihovim gasilnim društvom.

Brizgalnice

na kolesih, nosljah, v putah za vrte,
Vodonosnike razne sestave, naj-
boljše cevi iz konopnine, gumija, za sesa-
vanje vode ali za napeljevanje vode, dalje
vretenice in tehtnice za ove cevi, kakor
tudi drugo

orodje gasilcem potrebno

priporočuje po najnižej ceni proti 5letnemu
poročstvu

ALBERT SAMASSA

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in
gasilnega orodja

v Ljubljani.

Srenam in gasilnim društvom dovoli se plače-
vane v rokih. Podrobne cenilnike dopošilja brez-
plačno in franko. 2